

Reusensestraat 6 6578 AR Leuth 024 2060600

Actieplan (voorwoord)

Een onderwijsprotocol tegen pesten houdt in dat door samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen wordt aangepakt. Hiermee willen we het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van de kinderen verbeteren.

Wij willen dat er op onze school niet gepest wordt. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor slachtoffers als voor de pesters. Dit ernstige probleem moet aangepakt worden, in het bijzonder door de leerkrachten en de ouders. Directie en personeel willen zo goed mogelijk samen werken met leerlingen en ouders aan het probleem "pesten".

Wij, de directie en het team, staan ervoor het volgende te doen:

- hulp bieden aan het gepeste kind
- hulp bieden aan de pester
- hulp bieden aan de zwijgende middengroep
- hulp bieden aan de leerkracht
- hulp bieden aan de ouders
- het bewust maken en bewust houden van alle betrokkenen van het probleem
- het aanstellen van een vertrouwenspersoon
- het aanleggen van toegankelijke, goede informatie over het probleem pesten

Dit actieplan wordt regelmatig geëvalueerd en zonodig bijgesteld.

Directie en team.

Dit onderwijsprotocol tegen pesten heeft als doel:

“ Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit onderwijsprotocol tegen pesten. De directie is verantwoordelijk voor het naleven van dit protocol.

Beknopt protocol

Wij willen pesten op school aanpakken en daar zijn voorwaarden aan verbonden:

1. pesten als een probleem zien
2. de school probeert pesten te voorkomen
3. bij pesten ingrijpen
4. bij herhaling duidelijk stelling nemen
5. heeft de aanpak niet het gewenste resultaat dan vertrouwenspersoon inschakelen

Hoe gaan we er op school mee om:

1. aan het begin van het schooljaar een introductieles geven
2. indien nodig komen er vervolglussen
3. de regels naleven
4. ouders informeren
5. kinderen leren hoe op te treden bij pesten

Onderwijsprotocol tegen pesten

Pesten op school
Hoe ga je er mee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

VOORWAARDEN

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders).

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld. Voor 't bijenveld staat die in de schoolgids.

HET PROBLEEM DAT PESTEN HEET:

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.
- Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

HOE WILLEN WIJ DAAR OP ONZE SCHOOL MEE OMGAAN?

- Op school willen we in het begin van het schooljaar een introductieles geven. Mocht het nodig zijn dan geven wij vervollessen.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen aan de orde.
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

REGEL 1: (wordt aan de orde gesteld in de introductieles)
Een belangrijke stelregel: het inschakelen van de leerkracht.
Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan vraag je hulp aan de leerkracht.

REGEL 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3:

Samenwerken:

school en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie.

Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen.

Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen.

Bij problemen van pesten zullen de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders.

Indien nodig zal de directie worden ingeschakeld.

De inbreng van de ouders kan bestaan uit het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

REGELS OP ONZE SCHOOL DIE GELDEN IN ALLE GROEPEN:

<p>Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig zou vinden. Dus niet:</p> <ul style="list-style-type: none">
- uitlachen, roddelen, dingen afpakken of kinderen buitensluiten.
- aan spullen van een ander zitten.
- iemand op zijn uiterlijk beoordelen. <p>Maar wel:</p> <ul style="list-style-type: none">
- luisteren naar elkaar.
<p>We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.</p>
<p>Als je kwaad bent ga je niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan de ander). Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of de juf.</p>
<p>Aan de juf of meester vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt.</p>
<p>Vertel de meester, de juf en/of thuis wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest. Je moet het niet geheim houden.</p>
<p>Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op onze school.</p>
<p>Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan.</p>
<p>Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeven en vergeten.</p>

Kortom: Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten!

Deze regels gelden op school en daarbuiten

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zogenaamde groepsregels. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

We bieden alle regels aan in een introductieles aan het begin van het schooljaar en deze worden daarna regelmatig herhaald.

AANPAK VAN RUZIES IN VIER STAPPEN: (dit is een uitwerking van Fase 1)

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.
De leerkracht en /of andere leerlingen kunnen het probleem ook signaleren en ter sprake brengen.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties(zie bij consequenties).

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij conclusie). De surveillerende leerkrachten worden op de hoogte gebracht van "pestgedrag" bij bepaalde kinderen. Deze doen op hun beurt verslag bij eventuele problemen.
Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

CONCLUSIE

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten:

In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden). En vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De procedure

De procedure is opgebouwd uit 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn / haar gedrag:

FASE 1: Hier regelt de leerkracht het zelf met de kinderen

- Door gesprek: bewustwording van wat hij met ruzie of pesten uithaalt
Afspraken maken met de ruziemaker / pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komt aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde
- Signaallijst bijhouden (zie bijlage)

Bij geen resultaat : melding bij I.B. en over naar Fase 2

FASE 2: De ouders worden betrokken ; gezamenlijk in actie

- Een gesprek tussen de leerkracht(en) en de ouders, De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle gebeurtenissen vastgelegd op de signaallijst en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. Vragenlijsten ouders – leerkracht – kind uit Goed Gedaan (blz 78 – 81) worden hierbij gebruikt
- Er wordt een Plan van Aanpak gemaakt waarin het gewenste gedrag van pester, gepeste en de groep beschreven wordt en waarin duidelijk gemaakt wordt wat de rol, de verantwoordelijkheden en de taken van de ouders en de leerkracht(en) zijn. Ouders, leerkrachten en kind ondertekenen dit. Gedurende 3 maanden wordt in het Plan van Aanpak een verslag bijgehouden van de resultaten. (Zie Stap 5 Het Plan van Goed Gedaan)

Bij het Plan van Aanpak worden ook sancties vermeld, zoals:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven;
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn;
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- De leerkracht brengt de leerling in in de leerlingbespreking.

Wanneer de leerkracht merkt, dat er geen draagkracht is en / of er na 3 maanden geen bevredigende resultaten zijn: over naar Fase 3

FASE 3: externe deskundigheid

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts of schoolmaatschappelijk werk.

FASE 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

FASE 5: In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

BIJLAGE 1

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

<ul style="list-style-type: none">
• Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
<ul style="list-style-type: none">
• Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
<ul style="list-style-type: none">
• Huilen of heel boos worden, is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
<ul style="list-style-type: none">
• Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
<ul style="list-style-type: none">
• Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
<ul style="list-style-type: none">
• Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
<ul style="list-style-type: none">
• Sterke kanten van de leerling benadrukken.
<ul style="list-style-type: none">
• Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
<ul style="list-style-type: none">
• Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
<ul style="list-style-type: none">
• Het gepeste kind niet overbeschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

BEGELEIDING VAN DE PESTER:

<ul style="list-style-type: none">
• Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
<ul style="list-style-type: none">
• Excuses aan laten bieden.
<ul style="list-style-type: none">
• In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
<ul style="list-style-type: none">
• Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest, belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.

<ul style="list-style-type: none"> • Kind leert niet meteen kwaad te reageren, leert beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
<ul style="list-style-type: none"> • Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
<ul style="list-style-type: none"> • Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
<ul style="list-style-type: none"> • Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

BIJLAGE 2

ADVIEZEN AAN DE OUDERS VAN ONZE SCHOOL:

Ouders van gepeste kinderen:

- a. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- d. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus.
- b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind.
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d. Geef zelf het goede voorbeeld.
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen.
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Pest protocol

1

Zeg de dingen aardig tegen elkaar

2

Laat anderen meespelen

3

Luister goed naar elkaar

4

Anders zijn is leuk!!

5

Probeer een ruzie uit te praten

6

Help een ander

7

Kom je er samen niet uit? Ga dan naar je meester of juf!!

